

SAŽETAK KONFERENCIJE

U uvodom obraćanju **župan Zlatko Komadina** osvrnuo se na osnivanje obiju agencija i postojeće zelene projekte te najavio buduća ulaganja u održivost i energetske učinkovitost u PGŽ-u.

„Davno smo krenuli u formiranje obje agencije i anticipirali ovu priču već u prethodnom razdoblju pokrenuvši puno projekata vezanih uz zelenu tranziciju u PGŽ. Spomenuo bih samo neke od njih, poput energetske certifikata i redoslijeda ulaganja u objekte u vlasništvu PGŽ-a, projekt energetske obnove škola, a slijedi nam i kandidiranje energetske obnove zdravstvenih ustanova“, rekao je između ostaloga Župan. Dodao je kako će PGŽ dati doprinos ovoj borbi protiv klimatskih promjena jer to je jedan mozaik: *„Svatko radi jedan pomak i jedan korak kako bi svi zajedno napravili ono što moramo, a to je spasiti zemaljsku kuglu od našeg štetnog djelovanja zbog karbonske priče“.*

Dr. sc. Julije Domac, specijalni savjetnik predsjednika Republike Hrvatske za energiju i klimu naveo je što se može očekivati u narednom razdoblju po pitanju zelene tranzicije: *„Očekivanja su da će se u narednim godinama dosta toga promijeniti. Promjena bi trebala biti sve brža, energetska tranzicija o kojoj smo do sada samo pričali sada postaje stvarnost. Očekujemo u sljedećim godinama građane koji će biti aktivni proizvođači energije, građane koji će biti sudionici nekog tržišta. Nadam se da ćemo vidjeti i sve više tvrtki u javnom vlasništvu u tome, počevši od HEP-a pa do komunalnih poduzeća. Mogućnosti su ovdje i sada je zapravo na nama da iskoristimo prirodni potencijal koji Hrvatska ima, da ga iskoristimo da ne bude u svrhu nekakvih kratkoročnih interesa, nekakvih afera kao što smo često do sada viđali kada neki potencijal postoji, nego da bude u funkciji napretka društva, napretka građana, napretka cijele zajednice“,* rekao je Domac.

Koji je bio motiv organiziranja konferencije upravo na temu energetske tranzicije pojasnio je **ravnatelj Regionalne razvojne agencije PGŽ Vedran Kružić**. *„Procijenili smo da je tema klimatskih promjena, zelene i energetske tranzicije trenutno jedna od najvažnijih i za financiranje i za pripremu projekta koji nam tek slijede. Prepoznali smo da upravo u ovim sektorima zelenog rasta i energetike se mogu otvarati neka nova kvalitetna radna mjesta. Danas želimo predstaviti uspješne europske projekte, želimo dodatno prikazati da je i sam PGŽ u svoj plan razvoja zelenu tranziciju prepoznao kao jedan od najvažnijih prioriteta i želimo na neki način dati informaciju svim zainteresiranima da u sljedećoj financijskoj perspektivi postoje ozbiljna sredstva za financiranje projekata obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti“,* rekao je Kružić.

Ravnatelj Regionalne energetske agencije Kvarner Darko Jardas u svom je

izlaganju posvećenom energetske trendovima u Europskoj uniji te položaju Hrvatske i PGŽ u odnosu na Europu izrazio žaljenje što je Hrvatska i po ukupno instaliranim kapacitetima i po instaliranim kapacitetima po glavi stanovnika predzadnja u EU. „Tužno je, recimo, da Hrvatska ima tri puta manje od Slovenije instaliranih kapaciteta, a ako gledamo po glavi stanovnika, onda Slovenija ima čak šest puta više od nas. Dakle, puno smo ispod prosjeka. Ovu konferenciju vidim i kao priliku da Hrvatska puno hrabrije i odlučnije krene u energetske tranziciju, posebno sada kada su doneseni novi zakoni, kada imamo mogućnost da kroz europske direktive možemo krenuti u solarizaciju Hrvatske. Ono gdje mi vidimo najbrži put nisu velike solarne elektrane nego upravo male solarne elektrane na krovovima zgrada, tvrtki, industrija“, rekao je Jardas.

Poticanjem jače solarizacije Hrvatske upravo se bavi Regionalna energetska agencija Sjeverozapadne Hrvatske (REGEA). Njihovim projektom PVMax kojeg je predstavio **zamjenik ravnatelja REGEA-e mr. sc. Velimir Šegon**, planira se pokretanje investicija u najmanje 100 MW integriranih fotonaponskih elektrana u Hrvatskoj u ukupnom iznosu od preko 500 milijuna kuna. Očekuje se da će solarni paneli biti instalirani na više od 3000 zgrada, podjednako u javnom sektoru, kod građana i u komercijalnom sektoru, odnosno svugdje gdje postoji potrošnja električne energije i krovovi koji se mogu iskoristiti. Projekt koji je započeo 1. srpnja ove godine financira se iz sredstava tehničke pomoći programa ELENA (European Local Energy Assistance) kojim upravlja Europska investicijska banka (EIB), a operativno ga provodi REGEA. Temom financiranja bavio se u svom izlaganju i **dr. sc. Damir Juričić iz Centra za podršku pametnim i održivim gradovima Sveučilišta u Rijeci** koji je predstavio financijske instrumente Višegodišnjeg financijskog okvira 2022.-2027. te općenito mogućnosti i izazove u financiranju javnih zelenih investicija.

U dijelu konferencije posvećenom energetske tranziciji otoka, prikazana je snimka obraćanja **Tonina Picule, zastupnika u Europskom parlamentu** na temu mogućnosti koje donosi Europski zeleni plan te primjera dobre prakse s hrvatskih otoka.

O cresko-lošinjskom otočju govorio je **dr. sc. Ugo Toić, direktor Otočne razvojne agencije OTRA i predsjednik skupštine energetske zadruge "Apsyrtides"**, stavivši naglasak na ljude, kao temelj energetske tranzicije, te na nužnost generalne promjene razmišljanja i djelovanja u smjeru dekarbonizacije. Još jedan primjer dobre prakse cresko-lošinjskog arhipelaga predstavio je mr. sc. Damir Medved iz Ericssona Nikola Tesla, govoreći o analizi velikih skupova podataka na primjeru EU projekta INSULAE posvećenog dekarbonizaciji otoka Unije.

U dijelu panel diskusije **pročelnik županijskog Upravnog odjela za regionalni razvoj, infrastrukturu i upravljanje projektima prof. dr. sc. Ljudevit Krpan** istaknuo je da Primorsko-goranska županija već dulje niz godina posebnu pozornost posvećuje energetici, održivom razvoju i energetske tranziciji, kroz različite politike i operativne

projekte, što je vidljivo i kroz osnivanje županijske energetske agencije pred desetak godina, iako za to nije postojala zakonska obveza.

U zaključku konferencije, dotičući se između ostalog i teme turizma, moderator **izv. prof. dr. sc. Vedran Kirinčić s Tehničkog fakulteta u Rijeci** dodatno je naglasio da PGŽ i kao turistička destinacija promocijom ovakvih zelenih tranzicijskih projekata ima priliku brendirati se kao high-tech plavo-zelena destinacija. Govoreći o solarizaciji, zaključeno je da su veliki solari potrebni Hrvatskoj kao i mali, no također i decentralizacija i demokratizacija te je možda rješenje zakonski uvjetovati investitore da nova postrojenja u nekom dijelu budu u vlasništvu građana. Dobar primjer dobre prakse je i Grad Zagreb koji je nedavno donio program Integrirane sunčane elektrane na zgradama javne namjene, višestambenim zgradama i obiteljskim kućama kojim će se omogućiti koordinirana priprema i izgradnja integriranih sunčanih elektrana na krovovima postojećih zgrada sa konačnom svrhom osiguranja električne energije iz obnovljivih izvora. Nesumnjivo, potrebno je koordinirano i promišljeno djelovanje kako bismo ispunili zacrtane ciljeve zelenog plana i facilitirali uspješnu energetske tranziciju Primorsko-goranske županije. Također, potrebno je nastaviti organizirati ovakva događanja s ciljem informiranja i osvještavanja šire zajednice.

(Prema <https://www.reakvarner.hr/novosti/video-energetski-dan-2021-konferencija-o-zelenoj-tranziciji-pgz-a>)